

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
II-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса

У збірнику опубліковано матеріали II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	- начальник навчального відділу, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент
Кручек О.А.	- начальник відділу контролю якості та сертифікації, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Сярова А.С.	- методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

У решті значень прийменник *по* в українській мові не вживається, а в російській, навпаки, прийменник *по* використовують у словосполученнях у численних значеннях, однак відповідні українські моделі відрізняються від російських еквівалентів. Порівняймо, наприклад: рос. *по учебнику* - укр. *за підручником*, рос. *по правилам* - укр. *згідно з правилами/відповідно до правил*, рос. *по проблемам* - укр. *з проблем*, рос. *по делу* - укр. *у справі*, рос. *курсы по изучению иностранных языков* - укр. *курси для вивчення іноземних мов*, рос. *меры по повышению качества* - укр. *заходи щодо/для/до поліпшення якості...*, рос. *по наблюдению ученых* - укр. *як спостерегли вчені*, рос. *по улице* - укр. *вулицею*, рос. *по неосторожности* - укр. *через необережність*, рос. *дебаты по плану* - укр. *дебати про план*, рос. *по требованию* - укр. *на вимогу*, рос. *врач по нервным болезням* - укр. *лікар нервових хвороб*, рос. *пришлось по вкусу* - укр. *припало до смаку*, рос. *смотря по погоде* - укр. *залежно від погоди*, рос. *по ошибке* - укр. *помилково*, рос. *завод по производству* - укр. *завод, що виробляє*, рос. *человек, добрый по характеру*, - укр. *людина доброї вдачі*, рос. *по ознакомлению* - укр. *ознайомившись*, рос. *по знакомству* - укр. *завдяки знайомству*, рос. *по возможности быстрее* - укр. *якомога швидше/щонайшвидше*, рос. *управление по охране* - укр. *управління у справі охорони* або *управління охорони* тощо...

Висновок. На підставі висловленого вище можна підсумувати, що, *по-перше*, в російській і в українській мовах існують конструкції з прийменником *по*, у яких збігаються семантичні та граматичні характеристики (рос. *ходит по воде* - укр. *ходити по воду*), проте кількість їх незначна, решта відрізняється, якщо не семантично, то морфологічно (рос. *резьба по дереву* (давальний відмінок) - укр. *різьба по дереву* (місцевий відмінок), інакше кажучи, якщо такі моделі є відповідниками, то коло їхніх вживань вельми обмежено рамками означених відношень (дистрибутивних, об'єктних, просторових, часових...), *по-друге*, після прийменника *по* можуть вживатися іменники лише в означених формах (для російської мови - іменники в родовому, давальному, знахідному та місцевому відмінках, для української мови - лише у знахідному та місцевому відмінках, і насамкінець, *по-третьє*, у решті значень прийменник *по* в українській мові не вживається.

УДК 821.161.2

МІЖПРЕДМЕТНІ ЗВ'ЯЗКИ ЯК ЗАСІБ ПІДНЕСЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Г.І. Віват

Визначте значення слів,
і ви звільните людство
від половини його помилок
Рене Декарт

В українській мові останнім часом трапляється багато запозичень із інших мов, найчастіше - з англійської. Це пов'язано з тим, що англійські країни (США, Великобританія) наразі тримають першість у розвитку економіки та різноманітних технологій. Вони й окреслюють основний термінологічний корпус останніх науково-технічних досягнень. На цей факт варто звернути увагу студентів у процесі вивчення українського мовлення, особливо в розділі фахової термінології. Таким чином можна домогтися активізації навчального процесу для посилення його ефективності та викликати більшу зацікавленість у студентів до обраного фаху, що й є **метою** нашої роботи.

Так, у методиці та педагогіці останнім часом акцентовано увагу на проблемі опрацювання міжпредметних зв'язків. Одним із дієвих методів є опрацювання саме міжмовних зв'язків, оскільки фахова термінологія, як уже було зазначено, часто має іншомовне походження. Щоб виразніше продемонструвати виправданість такого методичного напрямку, розглянемо кілька прикладів. Візьмемо за взірць слова-терміни, з економічних наук:

Аваль (французьке *aval*) - порука по векселю зроблена третьою особою в вигляді особливого гарантійного запису.

Дивіденд (латинське *dividentum* - «те, що підлягає під розділення») - дохід, який одержує власник акції за рахунок прибутку акціонерного товариства, частина прибутку, яка щорічно розподіляється між акціонерами залежно від кількості придбаних акцій.

Калькуляція (від латинського *calculatio* - «обчислення, підрахунок») - обчислення собівартості одиниці продукції, купівельної і продажної вартості товару.

Для того, щоб студенти легше розпізнавали запозичені слова в текстах і могли опрацювати їхнє походження та первинне значення, варто звернути увагу на характерні звукосполучення. Так, для французької мови, скажімо, характерними є звукосполучення *ya*: *аксесуар*, *будуар*, *вуаль*; пом'якшення губних і шиплячих перед *y*: *бювар*, *бювет*, *бюлетень*, *бюро*, *бюст*, *гравюра*, *фюзеляж*. Для англійської мови характерними є звукосполучення *дж*, *ай*, *ей*: *джаз*, *джентельмен*, *ді-джей*, *інсайдер*, *провайдер*, *дисплей*, *хокей* тощо.

Найбільше іноземних слів, що потрапили до нашої мови й адаптувалися в ній, є з грецької, латинської, французької, англійської та німецької мов. Проте іноді запозичені слова потрапляють до нашої мови не безпосередньо з мов, у яких виникли, а через мови-посередники, тобто спочатку вони прийшли й адаптувалися в одній мові і тільки опісля, у вже адаптованому вигляді потрапляють до нашої. Наприклад такі:

Акциз (французьке *accise* від латинського *accidere* - «урізати») - різновид прямого податку на продукти масового споживання (тютюн, горілку, цукор тощо).

Акредитив (латинське *accre-ditivus* - «довірчий»); (англійське *letter of credit*) - грошовий документ, що являє собою наказ одного банку (**банку-емінента**) іншому банку (**банку-виконавцю**) сплатити певну суму власникові

(*бенефіціару*) документа.

У зв'язку з такими перипетіями та «мандрівками» слів із однієї мови в іншу, деякі з них набувають різних значень, тобто бувають багатозначними. Як от:

Акцент (*латинське asceptus* - «**прийнятний**»):

а) згода на підписання договору відповідно до пропозиції (*оферти*) іншої особи;

б) у міжнародному праві - одностороння заява про зв'язаність умов домовленості;

в) згода на оплату векселя. Акцептований вексель - переказний вексель, що містить особливий реквізит - **акцепт** платника (*трасата* або *посередника* в акцепті), котрий означає згоду останнього оплатити вексельну суму.

Більшого зацікавлення, а відтак і кращих результатів у опрацюванні фахової термінології можна досягти, якщо й при вивченні іноземних мов проводитиметься аналогічна робота. Використання такої методології спонукало б студентів не лише до поглибленого вивчення рідної мови, але й налаштувало би їх на більш осмислене вивчення іноземних мов. Практика показує, що запровадження опрацювання українсько-іншомовних та іншомовно-українських зв'язків збагачує мовлення студентів, підвищує інтерес як до рідної мови, зокрема, фахової термінології, так і до вивчення мов загалом.

Література

1. Віват Г. І., Філіпенко О. І. В гостях у пані Лексики (Лексична семантика): навчальне видання / Ганна Віват, Ольга Філіпенко. - Одеса:ВМВ, 2019. - 152 с.
2. Словарь иностранных слов. - 12-е изд., стереотип. - М.; Рус. Яз, 1985 - 608 с.
3. Словник української мови: В 11 т. - К.: Наукова думка, 1970. - 2001.
4. Чак Є. Д. Мандрівка в країну слова / Євгенія Чак - К.; Веселка, 1981. - 103 с.

УДК 37.013.31:005.336.2

ВИЗНАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЗДОБУТИХ НЕФОРМАЛЬНИМ ТА/АБО ІНФОРМАЛЬНИМ ШЛЯХОМ В СИСТЕМІ ФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Н.М. Сас

**Полтавський національний педагогічний університет ім. В. Г. Короленка,
м. Полтава, Україна**

Відповідно до закону України «Про освіту»: «Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти...» [5], що, гіпотетично, відкриває можливості для врахування компетентностей, знань, умінь, навичок, отриманих студентом поза

**ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ
У II-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ**

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

29. Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
30. Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєверодонецьк
31. Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
32. Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
33. Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
34. Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
35. Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
36. Харківський національний медичний університет, м. Харків
37. Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

Забезпечення ефективності самостійної роботи студентів на кафедрі Товарознавства та митної справи Я.Г. Верхівкер, О.І. Данилова, Л.О. Крупицька	362
Методика використання скандинавської ходьби під час самостійних занять фізичним вихованням Н.Г. Лаговська, Л.М. Цапенко	363
Використання сучасних технологій навчання у фізичному вихованні в умовах інформатизації освіти Р.С. Яготін, Б.І. Струк	366
Мотивація до самостійних занять фізичним вихованням студентів спеціальної медичної групи Т.В. Волкова, В.В. Гончарук	367
Курс Технічної фізики харчових продуктів в Болонському університеті О.Є. Сергєєва	370
Мобільність та інтернаціоналізація у вищих навчальних закладах Європейського Союзу С.Н. Федосов	371
Компетентнісна модель економічної культури студентів технічних факультетів А.В. Вітюк, О.В. Ніколюк, О.Б. Мартинова	372
Про особливості проведення он-лайн тестування під час навчального процесу Ю.С. Федченко, Є.В. Черевко	375
Самостійна робота студентів - шлях до підвищення якості знань А.В. Лупол	377
Морфологічні та семантичні особливості українських і російських конструкцій з прийменником <i>по</i> О.І. Южакова	380
Міжпредметні зв'язки як засіб піднесення ефективності навчальної діяльності студентів Г.І. Віват	382
Визнання компетентностей, здобутих неформальним та/або інформальним шляхом в системі формальної освіти Н.М. Сас	384
Соціальні мережі як інструмент забезпечення якості самостійної роботи здобувачів вищої та післядипломної освіти О.М. Касьянова, О.В. Квасник	387
Навчально-дослідницька робота студентів - важливий компонент навчального процесу кафедри Анатомії людини О.О. Тихонова, Я.А. Тарасенко	390
Удосконалення самостійної роботи студентів А.П. Левицький, А.П. Лапінська, Н.В. Хоренжий	392
Посилення самостійної роботи в курсі «Технологія консервної галузі» Я.Г. Верхівкер, Т.І. Нікітчина, О.М. Мирошніченко	393